

Arbeidsmarktmonitor Topsectoren

Quickscan topsector HTSM

Op basis van het
arbeidsmarktmonitordashboard van

Versie november 2023

Inleiding

Definitievermelding

Bij de afbakening van de topsectoren wordt de Standaard Bedrijfsindeling 2008 (SBI) van het CBS aangehouden. De afbakening van de Topsector High Tech Systemen & Materialen bestaat uit vier subsectoren: metaalindustrie (SBI 24, 25); vervaardiging en reparatie/installatie van machines en apparaten (SBI 22, 26, 27, 28, 32, 33); vervaardiging van transportmiddelen (SBI 29, 30); en overige activiteiten, zoals technisch ingenieurs en technisch onderzoek (subcodes binnen SBI 71, 72). De gedetailleerde afbakening is te vinden in het [Arbeidsmarktonderzoek ICT met topsectoren \(2021\)](#).

De vergelijking die in deze quickscan wordt gemaakt, is gebaseerd op SBI-codes van de topsector ten opzichte van alle sectoren op de arbeidsmarkt (alle SBI-codes). Uitzondering hierop zijn items 10. Sociaaleconomische status van instromers en 11. Sociaaleconomische status van uitstromers. Door de aard van deze data en definitie van deze indicatoren, is er geen vergelijking mogelijk van een topsector met *alle sectoren*. Het referentiecijfer bij deze items is daarom een gewogen gemiddelde van alle *topsectoren*.

Coverfoto

Pexels.com

Aanleiding Quickscan

Deze Quickscan biedt een samenvatting van arbeidsmarktdata van de Topsector High Tech Systemen & Materialen. Zo zijn alle relevante gegevens in één oogopslag beschikbaar. In de Quickscan worden verschillende aspecten van de topsector vergeleken met de landelijke gegevens. Zo ontstaat inzicht in wat de topsector typeert binnen de Nederlandse arbeidsmarkt.

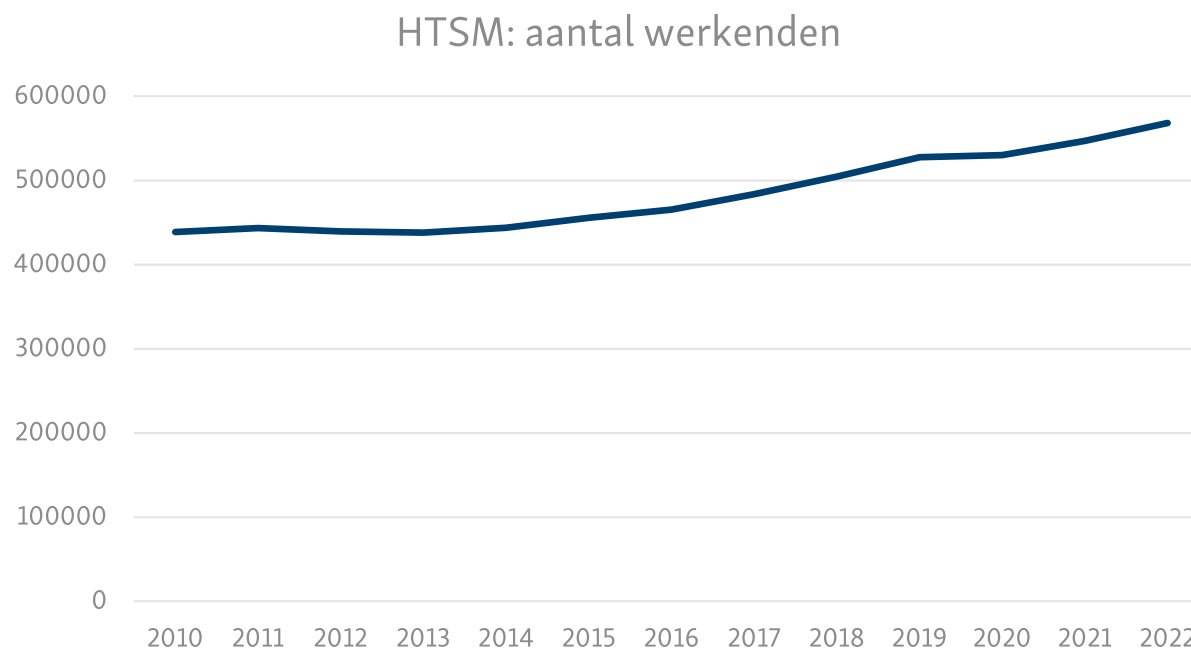
De Quickscan geeft inzicht in dertien items, waaronder de ontwikkeling van het arbeidsmarktvolume, het aandeel zelfstandigen en scholieren, demografische gegevens van de werkenden in de topsector, welke beroepsklassen het sterkst zijn vertegenwoordigd, de in- en uitstroom van personeel, immigratie en emigratie, en personeelsstromen tussen sectoren.

Topsectoren Arbeidsmarktmonitor

De Quickscans zijn een uitsnede van de informatie die opgenomen is in het Topsectoren Arbeidsmarktdashboard. De Topsectoren Arbeidsmarktmonitor is gemaakt om de Nederlandse arbeidsmarkt in kaart te brengen. Het dashboard bevat zowel statistieken over de arbeidsmarkt, als ook grafieken met cijfers over de tien Topsectoren. Het volledige interactieve dashboard is te vinden op <https://topsectorenarbeidsmarktmonitor.nl>.

1. Volume

In de grafiek is te zien hoe het aantal werkenden in deze topsector zich heeft ontwikkeld sinds 2010. Onder de grafiek is een vergelijking gemaakt in procenten met de ontwikkeling van het aantal werkenden in alle sectoren. Is de groei van het aantal werkenden in deze topsector hetzelfde, groter of kleiner dan gemiddeld in Nederland?

Groei aantal werkenden periode 2010 - 2022

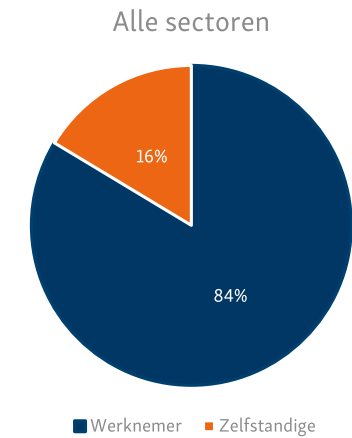
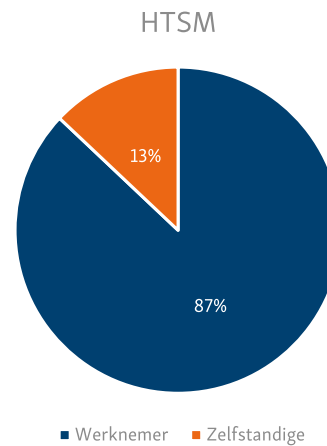
HTSM   **29%**

Alle sectoren   **14%**

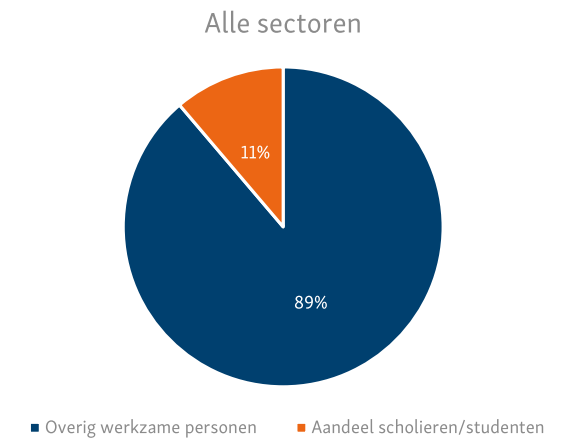
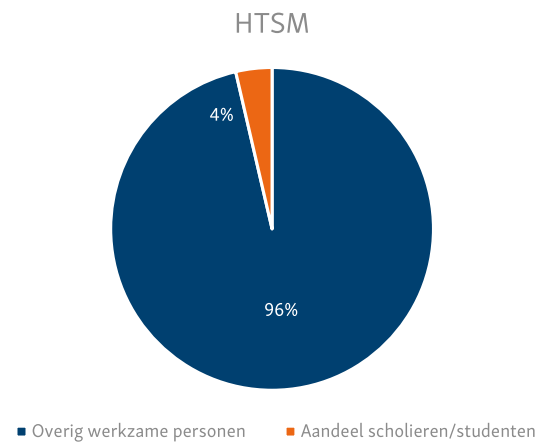
2. Type baan

In alle sectoren van de Nederlandse arbeidsmarkt is in 2022 16% van de werkenden zelfstandige. 11% scholier/student in 2021 (het meest recent beschikbare cijfer). Het aandeel zelfstandigen, maar vooral ook het aandeel scholieren/studenten wisselt enorm per sector. Zijn er opvallende cijfers in deze topsector? In de diagrammen is het aandeel zelfstandigen en scholieren/studenten te vinden van zowel de topsector als het Nederlands gemiddelde.

Zelfstandigen

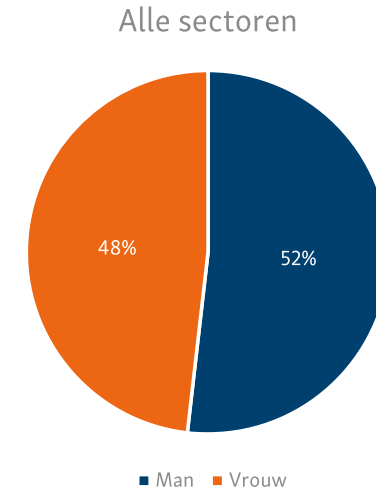
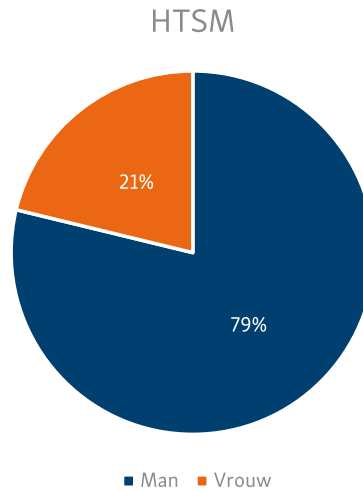

Scholieren/studenten

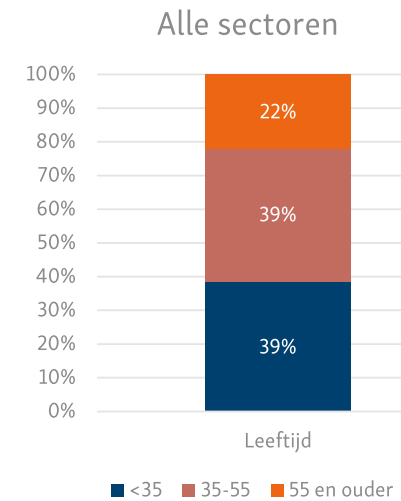
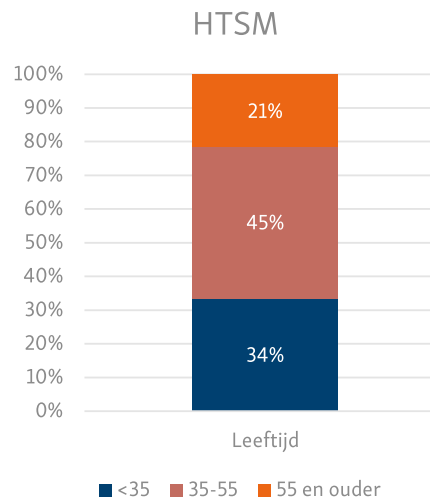
3. Geslacht

In alle sectoren van de arbeidsmarkt is in 2022 het aandeel vrouwen 48% en het aandeel mannen 52%. Hoe ziet de man/vrouwverhouding er in deze topsector uit? Dit is af te lezen uit de diagrammen.

4. Leeftijd

Op de Nederlandse arbeidsmarkt is in 2022 39% van de werkenden onder de 35 jaar. Eveneens 39% van de werkenden bevindt zich in de volgende categorie: 35-55 jaar. 22% van de werkenden is 55 jaar of ouder. Is de verdeling in deze topsector ongeveer hetzelfde? Zijn er veel jongeren in deze sector? Of heeft de sector misschien juist met vergrijzing te maken? In de grafiek is dit te vinden.

5. Beroepen

In de tabel wordt een ranking getoond van de meest voorkomende beroepsklassen in deze topsector. Beroepsklassen zijn een paraplueterm voor allerlei verschillende beroepen, die iets elkaar gemeen hebben. Er zijn in totaal dertien beroepsklassen, waarin alle beroepen zijn ingedeeld. Welke beroepsklassen zijn in 2022 het sterkst vertegenwoordigd in deze topsector?

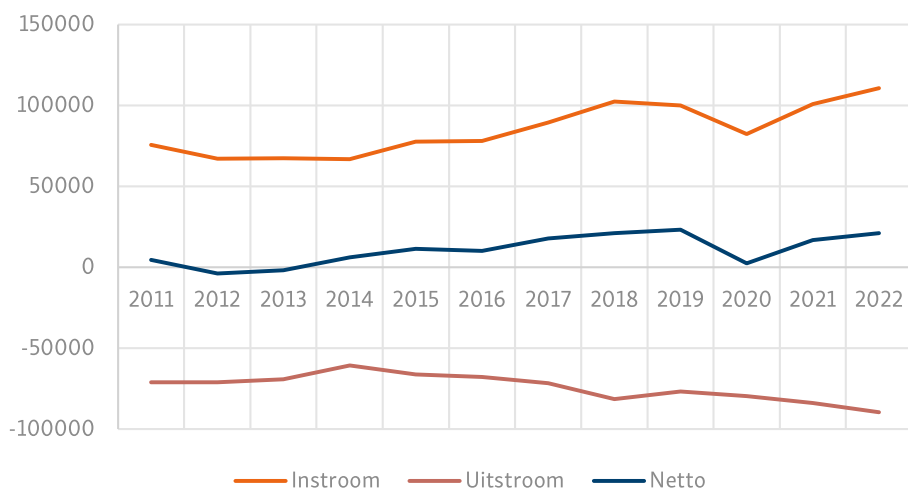
Ranking beroepsklasse	Beroepsklasse	Aantal personen werkzaam in 2022
1	Technische beroepen	239214
2	ICT beroepen	134552
3	Bedrijfseconomische en administratieve beroepen	104883
4	Commerciële beroepen	53461
5	Managers	43579
6	Creatieve en taalkundige beroepen	12555
7	Transport en logistiek beroepen	12314
8	Zorg en welzijn beroepen	8005
9	Dienstverlenende beroepen	7525
10	Overig	7066
11	Openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen	6043
12	Pedagogische beroepen	3300
13	Agrarische beroepen	994

6. In- en uitstroom

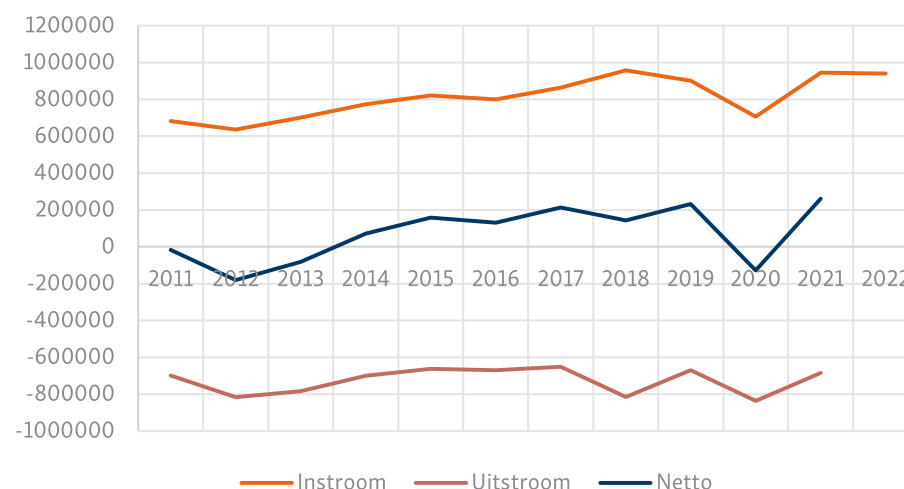
De arbeidsmarkt kent perioden van krimp (in economische laagconjunctuur) en groei (in economische hoogconjunctuur). De conjunctuurbewegingen hebben invloed op de instroom en uitstroom van personeel in veel sectoren. In de grafiek van 'alle sectoren' is te zien dat in 2012 en 2013 de uitstroom van personeel groter was dan de instroom. De werkloosheid was toen relatief groot in Nederland. Daarna trok de economie aan en werd de instroom groter dan de uitstroom. In 2020 was vanwege COVID sprake van lockdowns. Dat had invloed op verschillende sectoren, wat leidde tot meer uitstroom dan instroom op de arbeidsmarkt. Daarna trok dit weer aan en

werd de instroom opnieuw groter dan de uitstroom. Wel kan de groei van instroom op de arbeidsmarkt worden afgeremd door gebrek aan beschikbare arbeidskrachten. Hoe zien de bewegingen in de topsector er de laatste jaren uit? Was er meer instroom of uitstroom? En lijkt de beweging op die van de hele Nederlandse arbeidsmarkt, of was die sterker, minder sterk, anders? In de grafieken is de instroom en uitstroom af te lezen van de werknemers in de topsector en van alle sectoren in Nederland. Ook wordt de netto afname/toename getoond.

HTSM

Alle sectoren

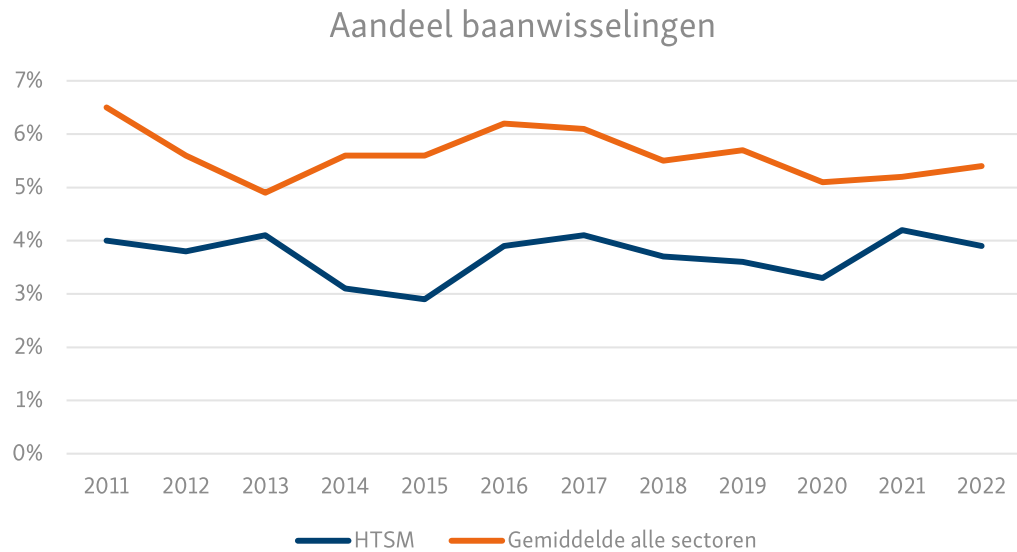

Sector	Type stroom	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
HTSM	Instream	17,1%	15,3%	15,4%	15,1%	17,1%	16,7%	18,5%	20,3%	18,9%	15,5%	18,4%	19,5%
HTSM	Uitstroom	16,2%	16,0%	15,7%	13,9%	14,9%	14,9%	15,4%	16,8%	15,2%	15,1%	15,9%	16,4%
Gemiddelde alle sectoren	Instream	19,8%	18,1%	18,3%	19,3%	21,1%	20,8%	22,3%	23,6%	22,5%	19,7%	22,4%	23,4%
Gemiddelde alle sectoren	Uitstroom	19,9%	20,1%	19,3%	18,6%	19,2%	19,5%	20,1%	22,3%	19,8%	21,3%	19,9%	21,2%

1 Het uitstroomcijfer van 2022 voor alle sectoren in Nederland kan nog niet berekend worden en ontbreekt daardoor in de grafiek. Hierdoor is er ook nog geen nettocijfer van 2022.

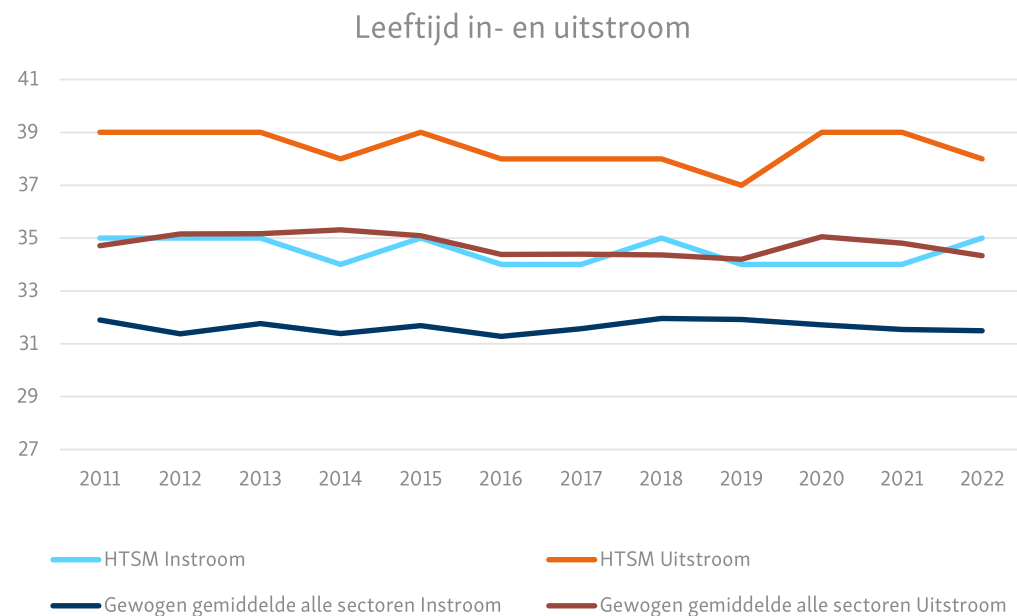
7. Wisseling van werkgever

Gemiddeld wisselt in Nederland 5,4% van de werkenden van alle sectoren van werkgever in 2022. Hoe zit dat in deze topsector; is dat ongeveer hetzelfde, lager of hoger? In deze figuur is te zien welk percentage van de werknemers wisselt van werkgever binnen de topsector, in vergelijking met het gemiddelde van alle sectoren.

8. Leeftijd in- en uitstromers

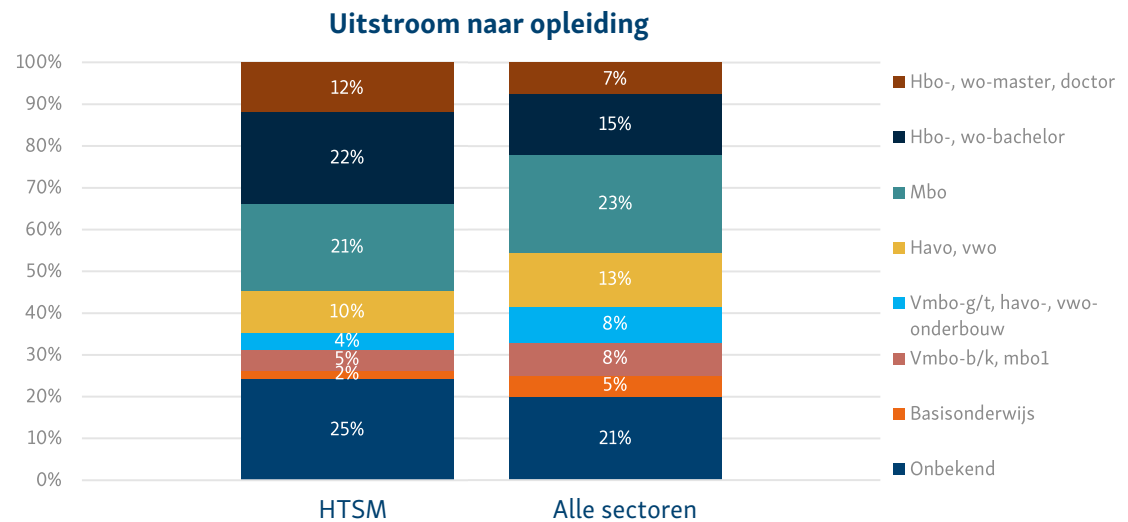
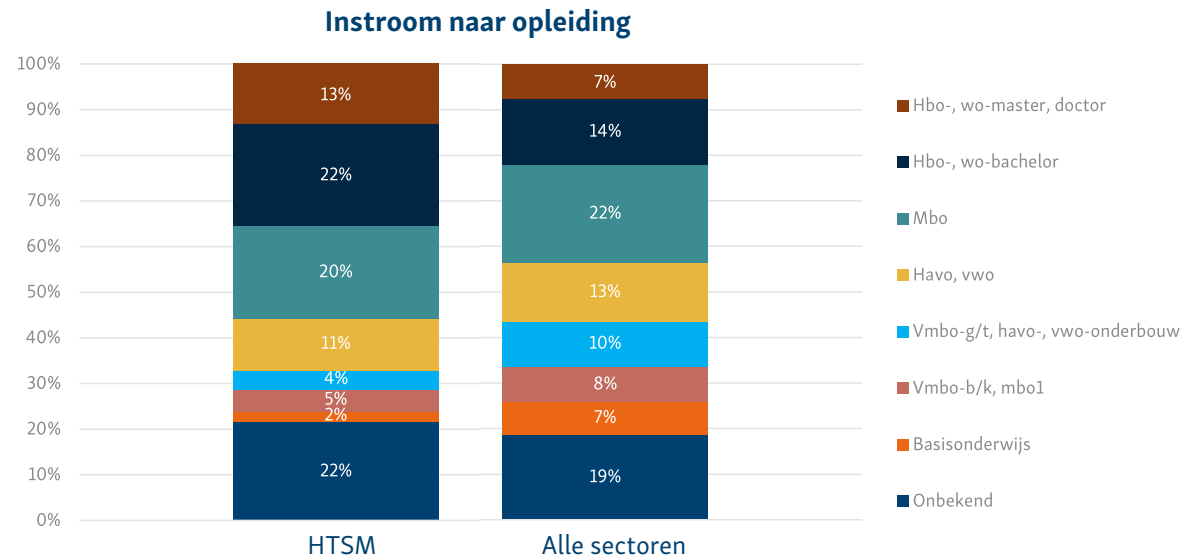
Gemiddeld in alle sectoren is in 2022 de leeftijd waarop werkenden instromen 32 en uitstromen 34. In de grafiek is af te lezen wat de gemiddelde in- en uitstroomleeftijd van deze topsector is.

9. In- en uitstroom opleidingsniveau

In de grafiek is te zien welke opleidingen instromers en uitstromers hebben gevolgd, van de betreffende topsector en van alle sectoren in Nederland. Welke opleidingen hebben instromers in deze topsector? Is dat vergelijkbaar met het gemiddelde van Nederland? En hoe zit dat met de uitstromers?

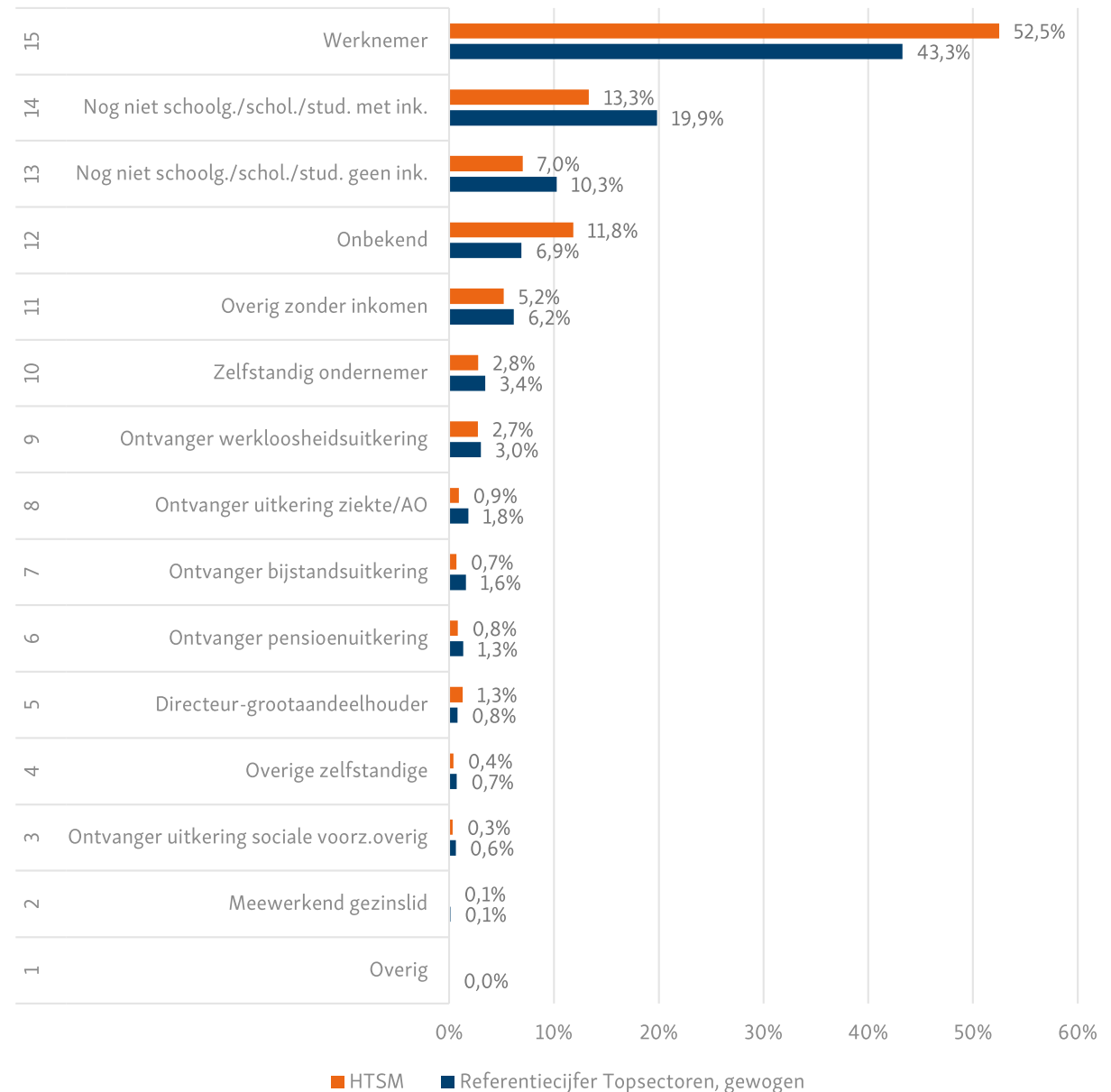
10. Sociaal-economische status van instromers

De grafiek toont de sociaaleconomische status van instromers in de topsector. Ter referentie wordt van de topsectoren een gewogen gemiddelde weergegeven. Het overgrote deel van de instromers komt vanuit een andere baan als werknemer (43,3% van de instromers). Hierbij betreft het dus werkenden die ervoor kiezen om over te stappen van een andere sector naar deze sector, oftewel zij-instroom. Is het aandeel groter of kleiner in deze topsector t.o.v. het gemiddelde?

Daarnaast zijn scholieren/studenten (met of zonder (bij)baan) een grote bron van nieuwe werknemers. Geldt dat ook voor deze sector?

Tevens kan worden vergeleken of er meer of minder dan gemiddeld instromers zijn vanuit het zelfstandig ondernemerschap, een werkloosheidsuitkering, een arbeidsongeschiktheidsuitkering of de bijstand.

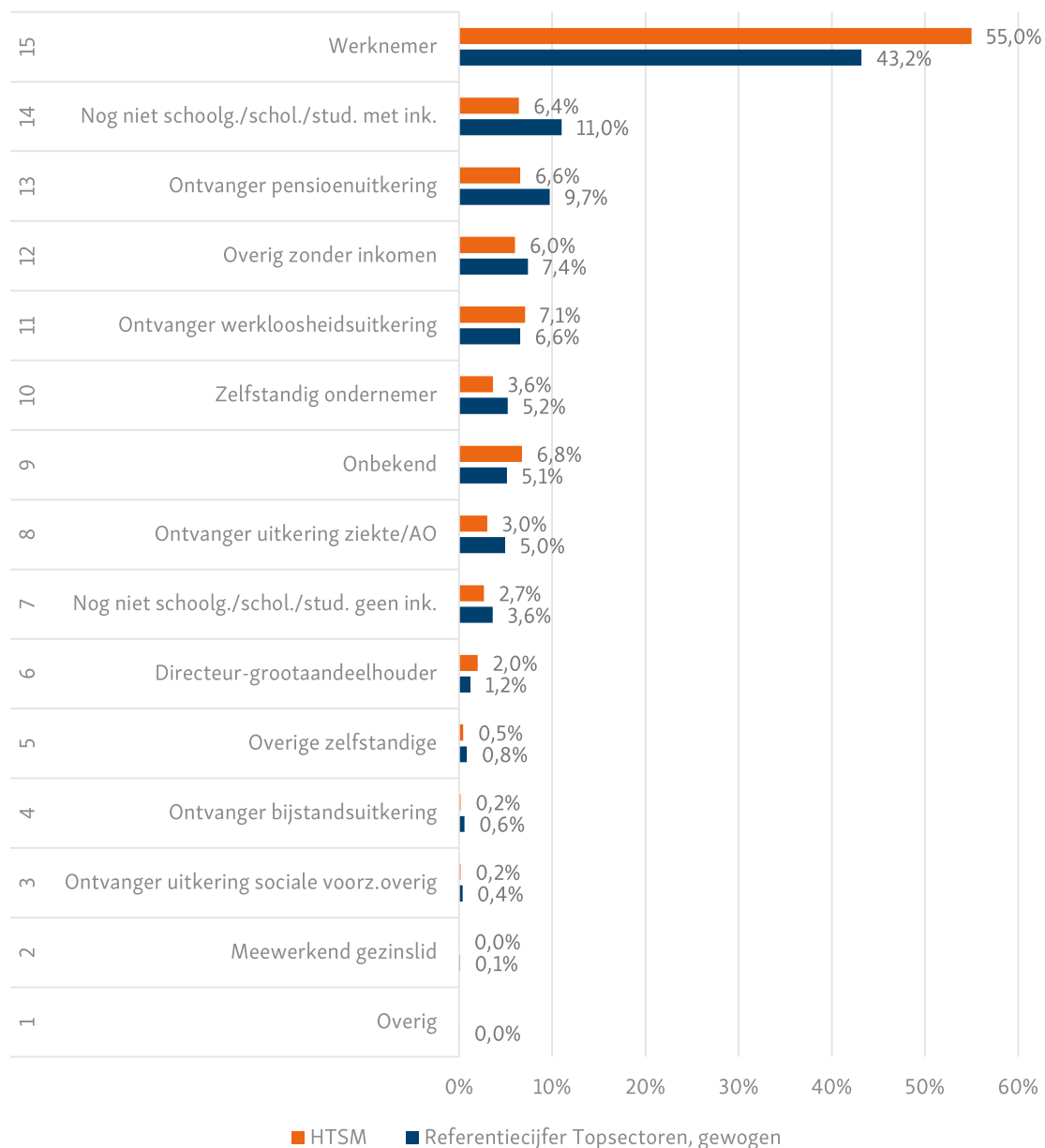
Sociaaleconomische status van instromers

11. Sociaal-economische status van uitstromers

Vergelijkbaar als bij de instroom, toont deze grafiek de sociaaleconomische status van uitstromers. Eveneens is hier een gewogen gemiddelde van alle topsectoren af te lezen. Stromen personen die de sector verlaten vaak uit richting een andere sector, werkloosheid, ziekte of juist pensioen? Uitstroom van 'werknemers' (naar een andere sector) kan verschillende oorzaken hebben, zowel van meer vrijwillige als van meer gedwongen aard. Als er sprake is van personeelstekorten, dan kan behoud van personeel een belangrijk thema zijn voor een sector. In de grafiek zijn de cijfers van 2021 (meest recent beschikbaar) af te lezen.

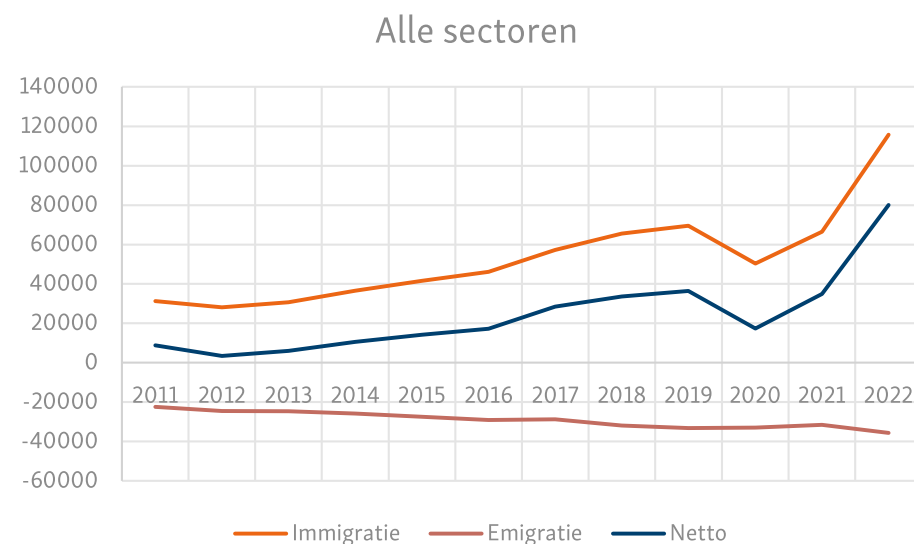
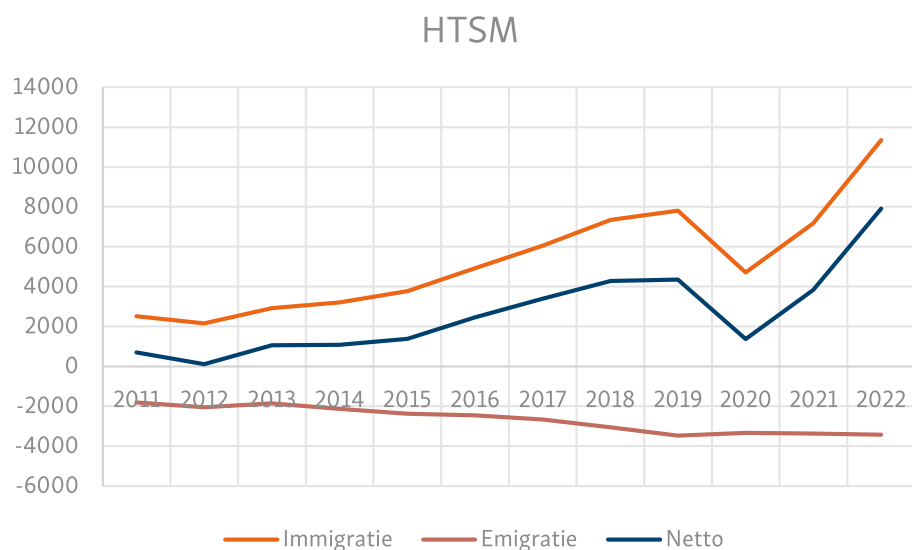
Sociaaleconomische status van uitstromers

12. Immi- en emigratie

Arbeidsmigratie is van alle tijden, zowel immigratie als emigratie. Bedrijven staan sinds de krappe arbeidsmarkt te springen om personeel, en werven uit andere landen kan daarbij als oplossing worden gekozen. In de rechter grafiek is af te lezen dat in alle sectoren van Nederland bij het migratiecijfer een duidelijk verband waarneembaar is met de conjunctuurbewegingen van de economie en de daarmee

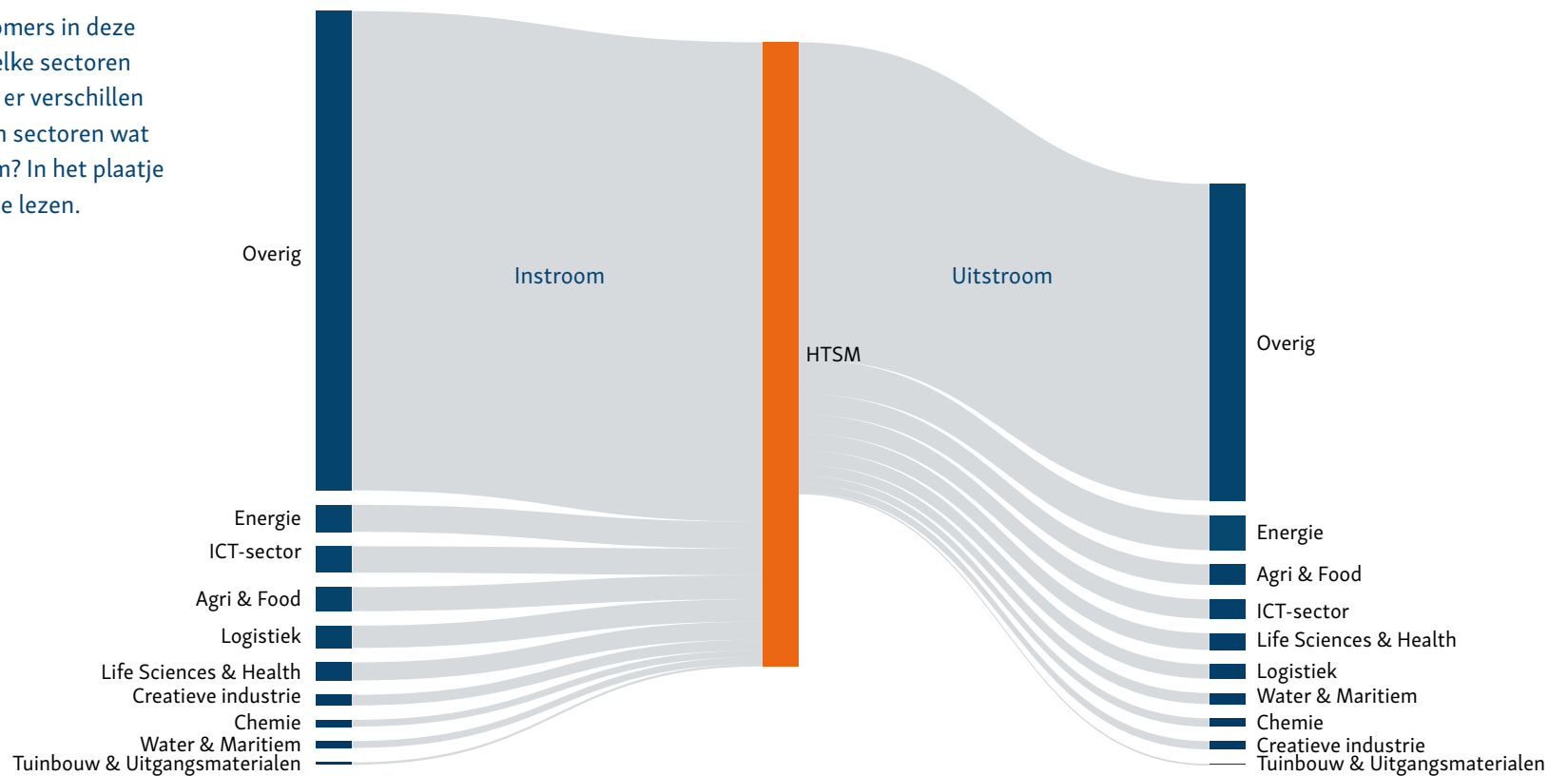
samenhangende krapte. In 2012/13 was er netto nauwelijks een positief migratiesaldo. In de aantrekkende economie is het migratiesaldo opgelopen naar de plus. In de linker grafiek zijn de immi- en emigratiecijfers van deze topsector te vinden. Zijn de trends vergelijkbaar met die van alle sectoren?

Sector	Type stroom	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
HTSM	Instroom	17,1%	15,3%	15,4%	15,1%	17,1%	16,7%	18,5%	20,3%	18,9%	15,5%	18,4%	19,5%
HTSM	Uitstroom	16,2%	16,0%	15,7%	13,9%	14,9%	14,9%	15,4%	16,8%	15,2%	15,1%	15,9%	16,4%
Gemiddelde alle sectoren	Instroom	19,8%	18,1%	18,3%	19,3%	21,1%	20,8%	22,3%	23,6%	22,5%	19,7%	22,4%	23,4%
Gemiddelde alle sectoren	Uitstroom	19,9%	20,1%	19,3%	18,6%	19,2%	19,5%	20,1%	22,3%	19,8%	21,3%	19,9%	21,2%

13. Stromen tussen sectoren

Uit welke sectoren zijn instromers in deze sector afkomstig? En naar welke sectoren stromen werkenden uit? Zijn er verschillen in de vertegenwoordiging van sectoren wat betreft instroom en uitstroom? In het plaatje zijn de stromen van 2022 af te lezen.

HTSM (personen 2022)	Agri & Food	Chemie	Creatieve industrie	Energie	ICT-sector	Life Sciences & Health	Logistiek	Tuinbouw & Uitgangsmaterialen	Water & Maritiem	Overig
Instroom	1561	438	686	1748	1709	1171	1445	154	449	31018
Uitstroom	1330	545	531	2261	1246	1086	929	59	709	20496